

➤ داروهای خوراکی آهن زدا

دفراسیروکس

این دارو دو نوع می باشد :

۱. محلول در آب به اسامی **Exjade** و نام ایرانی آن **osveral** که می توان در آب یا آب پرتقال حل کرد و میل نمود. ظرف و قاشقی که مورد استفاده می شود نباید فلزی باشد. از ۲ سالگی شروع میشود و ۹۰٪ این دارو از طریق مدفوع دفع خواهد شد. قرصهای آن ۵۰۰-۲۵۰-۱۲۵ میلی گرم است.

عوارض Exjade (osveral)

در افراد مبتلا به کمبود لاکتاز بدلیل وجود لاکتوز در فرآورده احتمال تشدید مشکلات گوارشی می باشد.

اقدام مراقبتی Exjade (osveral)

زمانی که سطح فریتین به کمتر از ۳۰۰ برسد توصیه به قطع یا کاهش آن است.

۲. غیرمحلول در آب به اسامی **Jadenu** و نام ایرانی آن **nanojade** می باشد. شامل قرصهای ۳۶۰-۱۸۰-۹۰ میلی گرمی است، که میزان آن ۱۴-۲۸ میلیگرم بازای هر کیلوگرم وزن در روز می باشد. دارو با معده خالی یا با غذای سبک میل شود.

عوارض Jadenu (nanojade)

- شایعترین عارضه گوارشی بصورت اسهال و استفراغ و تهوع و درد شکم می باشد.
- عوارض پوستی مثل کهیر و خارش پوست.
- عوارض کلیوی شامل افزایش کراتینین و پروتئین ادرار و عدم تعادل الکترولیت های بدن است.
- تاثیر بر مغز استخوان بصورت کاهش گلبول سفید و پلاکت می باشد.

اقدامات مراقبتی Jadenu (nanojade)

- در صورتی که میزان فریتین به زیر ۳۰۰ برسد باید دارو را قطع کرد.
- درضمن مصرف آن در زنان باردار و شیرده ممنوع است.
- چک سالیانه بینایی سنجی و شنوایی سنجی و انجام آزمایشهای دوره ای خون و آزمایش ادرار U/A هر ۳-۶ ماه انجام شود.

دفریپرون (L1)

این دارو از ۶ سالگی شروع میشود به میزان ۷۵-۱۰۰ میلی گرم بازای هر کیلوگرم وزن بدن و بصورت خوراکی روزی ۳-۴ بار در روز به همراه غذا مصرف می شود و عمدتاً از طریق ادرار دفع میشود.

عوارض: بیشترین عوارض ؛ کاهش گلبولهای سفیدخون که نقش دفاعی بدن در مقابل عفونتها را دارد و با

مشاهده تب، گلودرد و یا هر عارضه دیگری که نشانه عفونت باشد را به پزشک اطلاع داد و ضمناً هر ۲-۳ هفته

یکبار نیز شمارش گلبولهای سفید خون از طریق انجام آزمایش خون پیگیری کرد. سایر عوارض شامل : حالت تهوع ، استفراغ ، سرگیجه و

در پایین شکم است که با خوردن آنتی اسید و ضدتهوع این عوارض کاهش می یابد. عارضه دیگر کاهش عنصر روی بخصوص در افراد دیابتی

داروهای آهن زدا

شماره سند: ب-۱-۱۰-۵۸

است که منجر به ریزش مو می باشد. همچنین افزایش آزمایشهای کبدی در بیماران مبتلا به هیپاتیت C بصورت گذرا می باشد و باید هر ۳-۶ ماه میزان آنها با آزمایش خون چک شود.

➤ داروی تزریقی آهن زدا

دفروکسامین

در بازار در دو نوع موجود می باشد:

- ویال ۵۰۰ میلی گرمی دسفوناک (دسفرال)
- ویال ۲ گرمی (فایزر)

که بصورت آهسته از طریق زیرجلدی در عرض ۱۲-۸ ساعت تزریق می شود. این دارو به شکل ویالهای پودری است و از سن ۳ سالگی به بعد قابل مصرف است. محل دفع آهن از طریق ادرار است. میزان مصرف آن ۲۰-۵۰ میلی گرم بازای هر کیلوگرم وزن بدن برای ۵ روز در هفته می باشد.

عوارض دفروکسامین

- شایعترین عارضه مشکلات پوستی بصورت قرمزی، تورم، زخم، خارش و درد و سفتی محل تزریق
- کاهش شنوایی و وزوز گوش
- تأخیر رشد استخوانی
- کاهش بینایی بصورت آب مروارید، شب کوری و تاری دید

نحوه مصرف

۱. حتماً قبل از تزریق دستها شسته شود.
۲. برای ضدعفونی محل تزریق از پنبه الکل استفاده شود.
۳. در صورت مصرف داروی ۵۰۰ میلی گرمی دسفوناک، با ۵ سی سی آب مقطر حل شود.
۴. در صورت استفاده از داروی ۲ گرمی فایزر، با ۲۰ سی سی آب مقطر حل شود.
۵. با حالت چرخشی بین دو دست دارو حل می شود.
۶. بعد از حل شدن کامل دارو، در بازو یا ران یا شکم به صورت زیرجلدی و با استفاده از پمپ انفوزیون سبک و قابل حمل تزریق انجام می شود.
۷. می توان نیم ساعت قبل از تزریق جهت کاهش درد تزریق، از پماد لیدوکائین استفاده نمود.

اقدام مراقبتی

- در صورت بروز علائمی چون تب، اسهال، درد شکم سریعاً دارو قطع و به پزشک مراجعه شود.
- احتمال ایجاد عوارض جنینی در صورت مصرف در سه ماهه اول بارداری وجود دارد.
- سطح فرتین در شروع درمان باید ماهیانه و بعد هر ۳ الی ۶ ماه یک بار کنترل شود.

منبع: کتاب جامع تالاسمی دکتر آرزیتا آذرکیوان - دکتر حسن ابوالقاسمی

تهیه کننده: گیتا قنبرنژادیان فرد کارشناس پرستاری

تأیید کننده: دکتر اصغر بذرافشان فوق تخصص خون اطفال

ناظر کیفی: فاطمه غالبی سوپروایزر آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۴